

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกระดาษมูลช้าง สำหรับศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนของการวิจัย ไว้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.2 แหล่งที่มาของข้อมูล

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.6 ผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระดาษมูลช้าง สำหรับศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกระดาษมูลช้าง สำหรับศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกระดาษมูลช้างระหว่างผลิตภัณฑ์รูปแบบเก่ากับผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่

5.1.2 แหล่งที่มาของข้อมูล

โดยการกำหนดแหล่งที่มาของข้อมูลแบ่งตามขั้นตอนการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์
 - กลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน เป็นนักท่องเที่ยวต่างถิ่นจำนวน 50 คน และคนในท้องถิ่นจำนวน 50 คน ที่ต้องการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย
2. ขั้นตอนการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์
 - ผู้มีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเอกสาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรือผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวข้องกับออกแบบผลิตภัณฑ์
3. ขั้นตอนการประเมินผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่เทียบกับผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิม

- กลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน เป็นนักท่องเที่ยวต่างถิ่นจำนวน 50 คน และคนไทยต่างถิ่นจำนวน 50 คน คน ที่ต้องการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ขั้นตอนการศึกษาแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์

- แบบสอบถาม

เพื่อใช้สำหรับการศึกษาลักษณะทั่วไป และความต้องการในด้านต่างๆของกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มเป้าหมาย เป็นคำถามแบบตรวจสอบ

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในการซื้อผลิตภัณฑ์ คุณลักษณะด้านต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการให้พัฒนาปรับปรุง เอกลักษณะที่สะท้อนความเป็นศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ข้อมูลที่ต้องการให้ระบุไว้บนผลิตภัณฑ์ และรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการด้วยแบบประเมินค่า, คำถามแบบเรียงลำดับ, คำถามที่เลือกตอบได้หลายคำตอบ

- แบบสำรวจ

เพื่อใช้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะผลิตภัณฑ์และสภาพการจำหน่าย โดยใช้รูปแบบการสำรวจแบบเป็นมาตรฐาน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 2 สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจำหน่ายของผลิตภัณฑ์

2. ขั้นตอนการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์

- แบบสอบถามประกอบแบบร่าง เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการตัดสินใจเลือกจากแบบร่างทั้ง 3 ทางเลือก ตามแบบประเมินค่าของผลิตภัณฑ์ใช้ตัดสินใจผลงาน และข้อเสนอแนะเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงเพิ่มเติม ด้วยคำถามแบบเปิด

3. ขั้นตอนการประเมินผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่เทียบกับผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิม

- แบบสอบถามประกอบหุ่นจำลอง เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย

โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบตรวจสอบ

ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจทั้งในด้านคุณลักษณะด้านต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่หลังการพัฒนาปรับปรุงเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิม ตามแบบประเมินค่า

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนการศึกษาแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์
 - สอบถามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
 - สอบถามข้อมูลจากผู้จำหน่าย
 - สำรวจข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับสินค้า ผลิตภัณฑ์ และสภาพการจำหน่าย
2. ขั้นตอนการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์
 - การประเมินผลงานออกแบบ
3. ขั้นตอนการประเมินผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่เทียบกับผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิม
 - การประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นตอนการศึกษาแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์
 - นำผลข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนักท่องเที่ยวต่างถิ่น และคนในท้องถิ่น มาวิเคราะห์หาร้อยละ และค่าเฉลี่ย แล้วนำมาแปรผลโดยการบรรยาย
 - นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเกี่ยวกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ สภาพการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ และความต้องการของผู้จำหน่าย มาสรุปและแปรผลโดยการบรรยาย
2. ขั้นตอนการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์
 - นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความพึงพอใจของผู้ทรงคุณวุฒิใน เพื่อการประเมินผลงานออกแบบผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 ทางเลือก มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และแปรผลโดยการบรรยาย
3. ขั้นตอนการประเมินผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่เทียบกับผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิม
 - นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย อธิบายเปรียบเทียบด้วยค่าสถิติ t-test และแปรผลโดยการบรรยาย

5.1.6 ผลการวิจัย

1. ขั้นตอนการศึกษาแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์
 - ลักษณะทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายคือ มีทั้งเพศชายและเพศหญิงในปริมาณไม่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ค่อนข้างมีอายุ ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ค่อนข้างสูง การศึกษาในระดับสูง
 - วัตถุประสงค์ในการซื้อสินค้าของกลุ่มเป้าหมาย คือ ซื้อไปฝากคนในครอบครัว (นำไปใช้เอง) ซื้อไปฝากเจ้านาย ผู้ใหญ่ที่นับถือ และซื้อไปฝากญาติ พี่น้อง ตามลำดับ
 - ชนิดของสินค้าที่กลุ่มเป้าหมายต้องการซื้อมากที่สุดคือ โปสการ์ด พัด และสมุดโน้ตตามลำดับ
2. ขั้นตอนการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์
 - การประเมินผลงานออกแบบเพื่อตัดสินใจทางเลือก

ผู้ทรงคุณวุฒิเลือก ผลงานออกแบบผลิตภัณฑ์ในแนวทางที่เหมาะสม โดยมีผลค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านต่างๆของผลิตภัณฑ์ในระดับมาก

3. ขั้นตอนการประเมินผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่เทียบกับผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิม

- การประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย

จากสมมติฐานการศึกษา พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านต่างๆของผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่มากกว่าผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญ .05 ทั้งในด้านคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ด้านต่างๆ เป็นการยอมรับสมมติฐาน

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์จากกระดาษมูลช้าง สำหรับศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ในด้านคุณลักษณะต่างๆ

- มีความประณีต สีต้องไม่เลอะ การเคลือบเงาต้องเรียบ ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ ผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิม เพื่อให้ผู้ซื้อสามารถมองเห็นสินค้าภายในได้อย่างชัดเจนมาก

ยิ่งขึ้น

ด้วยการออกแบบลักษณะด้านโครงสร้างของโปสเตอร์คัต พัด และสมุดโน้ตใหม่ด้วยการใช้กระดาษชนิดเดิม เมื่อทดสอบประสิทธิภาพในแรงดึงขาดและการยึดตัวด้วยเครื่องมือและวิธีการตามมาตรฐานสากลพบว่า ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่สามารถทนแรงดึงขาดและการยึดตัวได้เท่ากับผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิม สามารถบ่งชี้ได้ว่าการวางแผนงานในการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้องเหมาะสม นอกจากจะทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่แข็งแรงมากขึ้นกว่าเดิมแล้วยังมีส่วนช่วยประหยัดการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติที่นำมาใช้ทำผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดี

ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายของ Final Report (2539-2544 : บทคัดย่อ)ที่ว่าสินค้าที่มีแนวโน้มนำไปผลิตในเชิงการค้าได้ คือ บัตรอวยพร, สมุดบันทึก, ที่คั่นหนังสือ, พัด, ถุงกระดาษสา และกล่องผลิตภัณฑ์ต่างๆ

- เหมาะสำหรับการมอบเป็นของขวัญที่มีรูปแบบแปลกใหม่ สะดุดตา มีวัสดุอื่นๆ ประกอบในชิ้นงาน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในโปสเตอร์คัต และการใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์

การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่เหมาะสม โดยการนำลวดลายจากลายเส้นแบบเขียน และลายเส้นช้างวาดรูปมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบกราฟิก ให้ดูมีเสน่ห์ และนำเสนอภาพลักษณ์การเป็นผลิตภัณฑ์จากกระดาษมูลช้างในส่วนนำเรื่องราวกิจกรรมภายในศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ที่ถูกออกแบบให้กลุ่มเป้าหมายมีกิจกรรมร่วมในโปสเตอร์คัตด้วย สร้างความแปลกตาให้สินค้าดูน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ในการบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก

ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายของ คำรังสรรค์ ชัยสนิท (2537 : 8-9) ที่ว่า “บรรจุภัณฑ์ เป็นเครื่องบ่งชี้บอกผู้บริโภคเกี่ยวกับ สินค้า ลักษณะวิธีการใช้ แหล่งผลิต และเป็นตัวช่วยในการเพิ่มยอดขาย ช่วยสร้างภาพพจน์ และเอกลักษณ์ให้กับสินค้า”

ใช้แนวทางในการออกแบบลวดลาย สี สัน ของผลิตภัณฑ์ คือ ลวดลายสี สัน ของผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้ต้องการคือ รูปแบบลวดทอน/ทันสมัย มีลวดลายลวดทอน/นามธรรม นำหนักสีกลาง เลือกใช้สีเขียวที่เป็นสีโทนเย็นเหมาะสำหรับผลิตภัณฑ์จากกระดาษมูลช้าง จากแหล่งธรรมชาติปราศจากสารพิษ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2545 : 684) ใช้ร่วมด้วยสีน้ำตาลที่เป็นสีแทนตัวช้าง และยังเป็นคู่สีที่ตรงกันข้ามกับสีเขียวมาใช้ร่วมด้วยเพื่อเพิ่มความโดดเด่นให้กับตราสินค้า

- มีการนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับสินค้าที่ครบถ้วน และชัดเจน

กลุ่มเป้าหมายให้ความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์ธาดา วุฒิการณ และชลฤดี วุฒิการณ. (2541 : 39) กล่าวไว้ว่า “การที่ผู้บริโภคจะตัดสินใจเลือกซื้อสินค้านั้นมิได้พิจารณาจากความสวยงาม เรียบร้อย และแข็งแรงเท่านั้น การตัดสินใจขั้นสุดท้ายอยู่ที่การได้รับข่าวสารข้อมูลรายละเอียด รวมทั้งสรรพคุณของสินค้าที่ปรากฏอยู่บนผลิตภัณฑ์นั้นๆด้วย”

กลุ่มเป้าหมายพึงพอใจในระดับมาก เนื่องด้วย

มีการระบุรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งระบุปริมาณบรรจุของสินค้าที่ผลิตภัณฑ์เดิมไม่ได้ระบุไว้ มีผลทำให้เกิดความเชื่อมั่นในความจริงใจที่ผู้ขายมีต่อผู้ซื้อมากขึ้น

มีการเพิ่มเติม ด้วยตัวอักษรที่เป็นลายมือเด็ก และคล้ายลายเส้นช้าง ใช้งวงวาดรูป ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทั้งที่เป็นคนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวต่างถิ่น

ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ใช้การพิมพ์เพียง 3 สี ทำให้ประหยัดต้นทุนการผลิตและทรัพยากรที่นำมาทำเป็นวัตถุดิบในการพิมพ์ได้มากกว่าผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมที่ใช้การพิมพ์ 1 สีแบบไล่โทนสี

กระดาษมูลช้างเป็นวัสดุที่สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ สามารถนำมาหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์ธาดา วุฒิการณ และชลฤดี วุฒิการณ. (2541 : 35) กล่าวไว้ว่า “การรีไซเคิลกระดาษเป็นวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ได้มากที่สุด และเป็นอันตรายต่อผู้ใช้น้อยที่สุด”

- มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่แตกต่างจากสินค้าจากแหล่งอื่น

เนื่องด้วยการใช้ภาพ “ช้างแม่ลูก” เพื่อสื่อถึงแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์และเป็นเอกลักษณ์ที่คนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวต่างถิ่นให้การยอมรับมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกระดาษมูลช้าง สำหรับศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

โดยแบ่งระดับการใช้ประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. การนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกระดาษมูลช้าง สำหรับศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

ผู้ประกอบการในกลุ่มผลิตภัณฑ์จากกระดาษมูลช้างส่วนใหญ่ มักมีค่านิยมที่มุ่งเน้นให้ผลิตภัณฑ์ของตนมีความโดดเด่นด้วยการใช้สีที่ตัดกันอย่างรุนแรงเพียงเพื่อเรียกร้องความสนใจของผู้ซื้อ และผลทำให้ผลิตภัณฑ์ของตนเองโดดเด่นกว่าผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นที่วางจำหน่ายอยู่ด้วยกัน

2. การนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์จากกระดาษมูลช้าง ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

การนำเสนอภาพลักษณ์ที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ประจำศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยได้อย่างเด่นชัดมากที่สุดคือ “ภาพช้างแม่ลูก” ที่ได้จากผลสรุปของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เอกลักษณ์ร่วม (Coperate identity) ของผลิตภัณฑ์ประจำชุมชน มีผลทำให้ผลิตภัณฑ์ดูสะอาด น่าสนใจ และช่วยต่อยอดให้เกิดการจดจำของนักท่องเที่ยว

ซึ่งในไม่ช้าเอกลักษณ์นี้จะสามารถใช้เป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ที่มาจากศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยกับที่มาจากท้องถิ่นอื่นได้เป็นอย่างดี และในแต่ละกลุ่มอาจเลือกใช้สีสັນหรือลวดลายประกอบที่แตกต่างกันออกไป เพื่อสร้างให้เกิดความหลากหลายในแต่ละกลุ่มย่อยต่อไป

3. การนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกระดาษมูลช้าง สำหรับศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

ผู้ประกอบการควรใส่ใจในคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และสร้างให้เกิดมาตรฐานของสินค้าที่น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นที่มาช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้ เพราะจากการศึกษาพบปัญหาการเอาเปรียบกลุ่มเป้าหมายของผู้ประกอบการในหลายประการ เช่น ควรระบุราคาของผลิตภัณฑ์ ควรระบุถึงแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์เพื่อป้องกันการแอบอ้างว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มาจากศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

สำหรับโทนผลิตภัณฑ์นี้ควรใช้สีโทนเย็นที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์จากกระดาษมูลช้าง ในน้ำหนักสีระดับกลางไม่เข้มหรืออ่อนจนเกินไป เพราะการเลือกใช้สีและน้ำหนักสีมีผลทั้งในด้านลบที่ทำให้เกิดความรู้สึกขัดตา ดูไม่กลมกลืนกับชนิดของผลิตภัณฑ์ หรือในด้านบวกที่ช่วยส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ดูน่าสนใจเป็นอย่างมากได้ในเวลาเดียวกัน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

บทบาทหน้าที่ของผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านคุณลักษณะด้านต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและกระแสของเทคโนโลยีได้ตลอดเวลา ดังนี้

1. การใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นเครื่องมือในการจำหน่ายสินค้า จำเป็นที่จะต้องศึกษาการเปลี่ยนแปลงไปของแต่ละปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ เพราะหน้าที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ คือการโน้มน้าวใจกลุ่มเป้าหมายให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ได้อย่างรวดเร็วอย่างไม่ลังเล

2. ผลงานวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เฉพาะพื้นที่หนึ่ง ในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น การศึกษาในเชิงลึกของแต่ละปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของแต่ละพื้นที่ เช่น ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่น่าสนใจและมีเสน่ห์ที่แตกต่างกัน

3. ราคา สถานที่ เวลาและรายการสินค้าตามฤดูกาล เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่กำหนดชนิดของผลิตภัณฑ์ที่ส่งเสริมการขายได้ เช่นในช่วงใกล้ปีใหม่ โปสการ์ดก็เป็นที่นิยมมากแต่โปสการ์ดสามารถขายได้ทุกฤดูกาล

4. โปสการ์ด สิ่งที่ต้องคำนึงคือ คุณภาพสี สัน รูปแบบ และการนำไปใช้งาน เช่นกระดาษที่สอดในโปสการ์ดควรเรียบเนียนได้

5. การใส่เอกลักษณ์ไทยเป็นสิ่งสำคัญที่จะให้ความแตกต่าง คำอธิบายในกระดาษเกี่ยวกับกระบวนการผลิตกระดาษด้วยมือและลายระเอียดเกี่ยวกับข้อมูลในตัวผลิตภัณฑ์ไม่ควรยาวมาก

6. สมุดบันทึก ทำให้มีขนาดหลากหลายเพื่อโอกาสต่างๆ และชอบแบบเรียบๆ ง่ายไม่ต้องตกแต่งมากแต่ควรเป็นงานที่ประณีต และคงทนในการใช้งานและกระดาษควรมีหน้าที่เรียบเหมาะกับการเขียน และกระดาษที่ใช้เขียนควรหน้าเรียบและมีความหนาบางสม่ำเสมอ

7. พัด เชือกที่ใช้ในการทำเป็นหางช้างทำให้เป็นที่น่าสนใจ

ผลสรุปที่ได้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้จริงกับผลิตภัณฑ์นั้นๆ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น โดยผู้สนใจสามารถนำรูปแบบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกระดาษมูลช้างสำหรับศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ในกลุ่มอื่นๆ หรือท้องถิ่นอื่นๆ ได้อย่างกว้างขวางต่อไป